

Regionala utvecklingsnämnden

Transport och infrastruktur

YTTRANDE

Nicolas Cronberg

Datum 2025-08-14
Ärendenummer 2025-POL000254

Landsbygd- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskan
sliet.se

Remiss: SOU 2025:67, "Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet"

Regeringen har givit den särskild utredaren Peter Norman i uppdrag att föra dialog med berörda aktörer för att identifiera och föreslå åtgärder som kan genomföras på såväl kort som lång sikt för ökad kapacitet och förbättrad tillgänglighet till och från Arlanda flygplats. Arbetet har resulterat i en rad förslag för att förbättra tillgängligheten i och kring Arlanda flygplats. Region Skåne ombeds att svara på remissen för rapporten "Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet". Region Skåne har ansvar för det regionala tillväxtarbetet och transportinfrastrukturplaneringen i Skåne och därmed framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin, näringslivsprogram och den regionala transportinfrastrukturplanen. Region Skåne är också sedan 2012 regional kollektivtrafikmyndighet med ansvar för att ta fram långsiktiga mål för den regionala kollektivtrafiken i ett trafikförsörjningsprogram. Genom Skånetrafiken är Region Skåne den största beställaren av skånsk kollektivtrafik. Från och med 1 januari 2019 har Region Skåne ansvar för att upprätta och anta en regionplan. Region Skåne yttrar sig över aktuellt ärende utifrån dessa ansvar.

Sammanfattning

Regeringens ambition är att stärka Arlandas flygplats konkurrenskraft och bidra till att den utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt. Arlandasamordnaren tillika regeringens särskilda utredare Peter Norman har lämnat sitt slutbetänkande som nu skickas ut på remiss för att inhämta bland andra Region Skånes synpunkter. Utredningen tillsattes för att analysera och föreslå åtgärder i syfte att stärka konkurrenskraften för Arlanda flygplats. Utredningen fokuserar på att stärka Arlanda som en viktig del av

Sveriges infrastruktur, och roll för Sveriges ekonomi och välbefinnande. Utredningen föreslår en rad olika åtgärder i syfte att stärka kapacitet, robusthet och tillgänglighet för att flygtrafiken ska kunna utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt, då detta är angeläget för hela Sveriges utveckling. Förslagen innehåller bland annat förbättrad och utvecklad säkerhetskontroll samt gränskontroll. Tillgängligheten föreslås förbättras med ökad kapacitet och robusthet för både tågtrafik och vägtrafik, i syfte att underlätta för resenärerna att resa kollektivt till och från Arlanda. Utredningen belyser också vikten av att flygtrafiken samt övrig trafik på Arlanda ställer om till fossilfria drivmedel. Det handlar både om att skapa en infrastruktur för att försörja med hållbara drivmedel, samt att ställa om luftfarten till hållbara drivmedel. I allt väsentligt innehåller utredningen åtgärder som gör att staten tar ett större ansvar och kontroll över transportsystemet och infrastrukturen, inte bara för flygtrafiken utan även för järnvägen som skapar tillgänglighet till flygplatsen.

Region Skånes synpunkter

Region Skåne ser positivt på att Arlanda får förbättrad tillgänglighet till sitt omland. För Skånes del är det viktigt att tillgängligheten till Stockholm, Mälardalen och resten av Sverige vidhålls och utvecklas. . I Region Skånes yttrande över betänkandet Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet (Ds 202_25) lyftes att konsekvenserna av en nedläggning av Bromma blir att tillgängligheten till Stockholmsområdet försämras vilket också har skett då flertalet flyglinjer har försvunnit. RUN 2021-12-10 §16 <https://www.skane.se/namndshandlingar/3759380/>. Även om en stor del av de föreslagna åtgärderna handlar om att förbättra väg- och järnvägstrafiken med kollektivtrafik så finns också förslag på förbättrade möjligheter för cykeltrafik men även privat bilresande. Region Skåne ser positivt på att utredningen föreslår satsningar enligt fyrstegsprincipen på alla trafikslagen vid och kring Arlanda för att förbättra tillgängligheten. En god tillgänglighet är en av förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och regional utveckling i hela landet. Region Skåne vill påpeka att den internationella tillgängligheten för Skåne och södra Sverige i allt väsentligt sker via Copenhagen Airport i Danmark, och att det är viktigt att staten

värnar tillgängligheten även till den flygplatsen. Region Skåne vill vidare påpeka att satsningar på Arlanda inte får tränga undan andra viktiga och angelägna satsningar på infrastrukturen som till exempel det sydsvenska järnvägsnätet som idag har stora brister i kapacitet och robusthet. Region Skåne vill därför vidare påpeka att det är viktigt att fördelningen i nationell plan inte påverkas negativt under lång tid framöver. Skulle Regeringen vilja få med Arlandasatsningarna i Nationella plan, så måste ramen utökas med motsvarande satsningar. Detta för att inte andra sedan tidigare prioriterade objekt ska trängas ut.

En grön omställning av flyget är nödvändigt

Sverige ska senast 2045 ha ett rikstäckande och fossilfritt transportnätverk som utnyttjar både mark och luftrum. En grön omställning av flyget är nödvändig, och det är därför viktigt att förändringar för Arlandas flygverksamhet även tar hänsyn till detta. Region Skåne ser ett stort behov av öka takten för den gröna omställningen inom luftfarten. Omställningstakten för flyget går långsamt och för att accelerera denna kan ett sätt vara att stödja och trygga tillräcklig produktion av hållbara fossilfria bränslen. Flygbranschens färdplan har som målsättning att inrikesflyget i Sverige ska vara fossilfritt år 2030 och att allt som startar i Sverige ska vara fossilfritt 2045.

Det grundläggande behovet av regionala flygplatser

Med hänsyn till det aktuella säkerhetspolitiska läget, totalförsvarets behov och vårt medlemskap i NATO, ökar kraven på ett väl fungerande nät av flygplatser över hela landet. Dessa flygplatser skapar tillgänglighet med flyg till Stockholm och Mälardalen. Flera kommuner och regioner har svårigheter att motivera och prioritera kostnaderna för sina regionala flygplatser, jämfört med annan verksamhet som huvuduppgiften för vård, skola och omsorg. Region Skåne anser därför att staten ska ta ett större ansvar för de regionala flygplatserna. Arlandas inrikestrafik förutsätter att det finns flygplatser runt om i landet och att dessa har trafik till Arlanda, därför behövs de regionala flygplatserna. För att Arlanda ska kunna

utveckla sin inrikestrafik, behöver även flygplatserna i Skåne utvecklas.

Region Skåne anser att staten måste ta ett betydligt större ansvar för grundläggande finansiering av flygplatsinfrastrukturen och de regionala flygplatserna.

Med vänlig hälsning,

Anna Jähnke

Ordförande

Anna Pettersson

Regional utvecklingsdirektör

Region Skåne

Rådhus Skåne

Västra Storgatan 12

291 89 Kristianstad

Telefon: 044-309 30 00

region@skane.se

skane.se